

מסורת הש"ס

אורי בדיה אי גריא יאי יסק לחמיה אמר מלכא והוא לא היה ליהודה...
אמנת דמלכותא ניפסקו לימיניה יתב שוחד ופסקיה לשמאליה שמע
מלכא ופסקיה לימיניה אמר רב יוסף **ברוך רחמנא דאשקליה ליששבר**
איש כפר ברקאי *למיטרפסה מיניה בראי רחמנא אמר רב **איש ייששבר**
איש כפר ברקאי לא תנא מתינתן ירתנן ייששבר **אמר רב אשי** ייששבר
לעויה בכל מוחא יכול מפני שמבדיל במינה תל"א **אם כבש יביא**
קרבנו מלמד ששניהן שקולין כאחד **רבינא** אמר אבילו מקרא נמי לא
קרא דכתיב אם כבש אם עז **א** בעי כבש ליתיה **א** בעי עז ליתיה: **א**
אם כבש יביא וגו' : אם כבש אם עז . גבי שלמים מלמד מלך **א** לה פסח ראשון
הדרן עלך מקום שנהגו וסליק לה פסח ראשון

אורי בדיה אי גריא יאי יסק לחמיה אמר מלכא והוא לא היה ליהודה...
 אמנת דמלכותא ניפסקו לימיניה יתב שוחד ופסקיה לשמאליה שמע
 מלכא ופסקיה לימיניה אמר רב יוסף ברוך רחמנא דאשקליה ליששבר
 איש כפר ברקאי *למיטרפסה מיניה בראי רחמנא אמר רב איש ייששבר
 איש כפר ברקאי לא תנא מתינתן ירתנן ייששבר אמר רב אשי איש ייששבר
 לעויה בכל מוחא יכול מפני שמבדיל במינה תל"א אם כבש יביא
 קרבנו מלמד ששניהן שקולין כאחד רבינא אמר אבילו מקרא נמי לא
 קרא דכתיב אם כבש אם עז א בעי כבש ליתיה א בעי עז ליתיה: א

מסורת הש"ס

גיליון הש"ס
 רמב"ם אמר רב יוסף ברין
 רמב"ם כתיב וזינחת
 ע"פ ר"ב

סדר והלכות קרבן פסח ראשון בקצרה

הפסח שהוליו בעיקרה והגחה חוץ לחבריה מן הארץ ולחין נאמר
 בארילה . הפסח אינו נאכל אלא ביהמקד מחילה וב' חבורות שזוכין
 בבית א' לריבין כל חבורה לפחות יהיה חוק מחילה לעומת ואלו האפסין
 פניהם לכאן ולכאן שלא יראו מעורבין וכלה מותרת להחזיר פניה
 ושפת א' שמשמש לריבין והתחיל ללכל ולחולו צפוי כשהוא לשמש
 לחבורה אחרת קופץ פיו ומחזיר פניו עד שצמיע חלל חבורה נפרדה
 המחילה אינו ארלין וכן אם נעשה מחילה בין חבורה א' איך זוכין
 עד שהסחלק : במחילה הסעודה שנכחו רק ב' מהחבורה לריבין
 להמתין על הארץ אבל א' שנכחו בזמן הסעודה אין לריבין
 להמתין : נטמא מקנת האברים שורף את הטמאים ואוכל הטמאים.
 נטמא שלם או רוב שורפין אותו לפני הכירה כדי לביישן שלא
 נהרגו בו ושורף משני המערכה ואם רצו הבעלים לשורפו בקטן
 ובקנים משל עומן שורפין . ונטמא מיטמא והטמא שורפין במחלוקת
 ונטמא עומן . נטמא הבעלים מקנת אפי"פ שהחילט כבר לאכל
 ונטמא חלק הטמאים ישרף ויהיה אם חס מחו . אין הפסח
 נשחט ומקד וגאל כל אלו למטו ולגמוליהם ולטהורים ולשם פסח.הואכל
 פסח ראשון או שני לזמנך או רוב שורף ונכרי אף על פי שנימול
 מכן אותו מכה מדרחו וישאלו פרל שאכל פסח חייב מלקות : מילה
 צניו ועבדו וטבילת שפוחיתו של גדול מעכבתו מלשחט ולאכל הפסח
 ולא עבדו ושפוחיתו של קטן מעכבים את הקטן . לכהחלה לא יטמא
 על יחיד ואם שחט לריבין שיהיה ראוי לאכל את כולו וכן אין שוחטין
 אלא על מי שראוי לאכל כוית ממנו משעת שחיטה עד שעת זריקה .
 הרבה נמנין על פסח א' עד שיהא כוית לכל א' ומנין על מוח שבראש
 זמן שלא נשחט עדיין יטלין למטו עליו ולמשוך ידיו ממנו ואף טלן
 יכולין למשוך ממנו רק שיטאר א' מהם ואין נמנין על שני פסחים
 כאחד ובשנמנה על שנים יאכל מן הגשחט ראשון . ואין טלן שני
 פסחים כאחד . אין עושין חבורה גשים ועבדים קטנים ועבדים אבל
 עושין חבורה כל אחד לעמלן ולכהחילה אין עושין חבורה כולה קטנים
 או חולים זקנים וזונגים וגרים . שחטו לכשרים ולפסולים כבר אבל
 זרק הדם לכשרים ולפסולים פסול שהריקה חמורה שיהא פיקר הקרבן
 אפי' חיטב בשעת שחיטה ע"מ לזרוק לכשרים ולפסולים פסול אבל
 חיטב לזרוק שלא לאוכלו כבר שאין מחשבתו ארלין בזריקה . שוחט
 אחד בשביל אחרים שכן ברשותו כגון בנז וצבו הקטנים ועבדו
 ושפוחיתו הכעננים אפי' שלא מדעתן ומי שאיט ברשותו שוחט עליו
 מדעתו ממין טעה לו ואם שיהא פסול ובנז הגדולים ועבדו
 ושפוחיתו העבדים ואשפו כ"ז שלא מיחו הוי מדעתן . ואין שוחטין על
 מ' עבד ומ' בן חורין : זמן אכילת הפסח מן החבורה כל הלילה
 ומזכרין עד חטט ומה שנטהר עד הבוקר בלש פשרה : טעון הלל
 בשעת אכילתו . אסור לשבר עלם מפסח טהור שיש עליו כוית בשר או
 שיש בו מוח אפי' לאחר זמן אכילתו אפי' מפסח שנפסל ובלבד שהיה
 לו שעת השגשג בשחיטה וזריקה . לפיכך שורפין עלמות הפסח בכלל
 הטמא שלא יטא ליד תקלה . וכל הגאלב בשור גדול אחר שנפסל
 הוא שמוחר לאכול כעצמו מן הגדי הרך אחר לייטו : *כשמקריבין
 הפסח בחול ובטמא ובחבורה גדולה שהאכלים מרובים מקריבין
 חגיגה עמו כדי שיהא הפסח נאכל על האופע ואוכל מחגיגה תחלה
 ומזכרין בא"י אמ"ה אקב"ו על אכילת החובב ובאחרונה אוכל מגוף הפסח
 כדי שיהא הפסח גמר שביעה ומזכרין בא"י אמ"ה אקב"ו על אכילת
 הפסח ואוכל אפי' כוית מבשר הפסח ואיט טועם אחריו כלום . והחגיגה
 נאכלת כשאר שלמים . ובשר חגיגה שעלה עם הפסח על השלחן זמן
 אכילתו כפסח עלמו . מי שאבד פסחו ומולו אחר שהפירש פסח אחר
 יקריב אותו שרידה והבטי יקריב שלמים . פסח שנחערב בשלמים
 יקריב כולו שלמים ומעות פסח שנחותר יקריב ג"כ שלמים ופסח שלא
 בזמנו יקריב שלמים . מחסרי כפורים שחל יום הבאת קרבנותיהן
 ב"ד שוחטין עליהן ומקריבין קרבנותיהן ב"ד בין קודם שחיטת הפסח
 בין אחר שחיטתו ואוכלין פסחיהן לערב ואין שוחטין עליהן עד שימסרו
 קרבנותיהן ביד ב"ד שחא יפשוטו : מותרע שחל שמיני שלו ב"ד וראה
 קרי בו ביום הרי זה טובל ונגכס לעזרת גשים . ישראל ערל שחל בע"פ
 שוחטין עליו אחר שחל אכל גר שחל וטבל ב"ד אין שוחטין עליו :
 מי שצב בבית הפרס ה"ז מנפה והוא לא מלא עלם ולא
 נטמא שוחט ואוכל פסחו וכן בית הפרס פנידות טהור לעשות
 פסח : יסור הטוט הפסח יבואר לקמן דף ט"ז . ביבלוט פסח שני

מצות עשה לשחוט קרבן פסח ב"ד ציטן אחר חלות כ"מ
 בעצרה . ואם חלשה חייבין במטה זו* . ובא מן הכבשים או
 מן העזים זכר בן שנה . ומי שביטלה במזיד הוא סוחר וזכר חוקה
 לא היה חייב כרת* : ולא יהיה כוית חזקן בבית שום א' מהאופסמקין
 ואם היה חזקן ברשות אחד מהם לוקה והפסח כשר* . לכחחילה נרדף
 לשחוט אותו אחר התמיד של בין הערבי' והקטרת והטבת נרות [א] ובחול
 נשחט התמיד ב' ומחלה וקרבן ב' ומחלה [ב] וכשחט נשחט ב' ומחלה
 וקרבן ב' ומחלה והפסח אחריו* . הפסחין מקריבין ראיה פסחין
 מפסח* (הוח' פסחים דף ג') ומחלה לכחחילה חלק כל העם שטעו
 הפסחים ע' כחות בעורה וכל כה לא פחות מ' בני אדם . וככסה כה
 ראשונה עד שנחמלחה העורה וטעלן הדלותה ושוחטין ואם נמלא בעל
 מים או טריפה שוחטין אחר אפי' בשבת אפי' מזה עד שיכשיר א'
 לו עד שמתוך ידחה לפסח שני שהרי אטום הוא [ג] . ויהא א' ממרס
 בדמו שלא יקרוש עד שירוק [ד] דם התמיד . והלוי קראו את הלל
 בשיר כל זמן שחיטה והקריבה ואם גמרו הלל ועדיין לא שלחו הכה
 מלהקריב שונים ואם שנו ולא שלחו מלהקריב משלשין ומשולח לא
 נלשו . ועל כל קריאה וקריאה שחוקטין א' הקישות בחלוקות תקיפה
 מרובה תקיפה [ועל כל סכה היו פ' הקישות ומנין בקריאה והקישות מפורס
 בסוכה ד' ג' וכו'] והכאים שומדים שורות שורות ובידיהם מורקין
 כסף ומזרקין וזב שורה ששלה כסף כסף ושורה ששלה זכב זכב ולא
 היו מעורבין משום טי . ולא היו לזרוק שוליים כדי שלא יעוים ויקרוש
 הדם . שחט השוחט וקבל הכהן וטמא לחבירו ומזכירו לחבירו עד
 שגייע הדם אלא הכהן הקרוב למוצח וטופו שפיפה אחת כנגד היכור .
 חור וקבל מורק א' מלא ואח"כ החזיר הריקן . ואח"כ טולין הבעלים
 הפסח במסמרות של ברזל שהיו קבועין בכתלים ובעומדן ומי שלא
 מלא מקום לתלות לקח ממקלת דקים ומלקים שהיו עם והגיעו על
 כתיפו ועל כסף חבירו וטולה ומפשיט . ומפשיטין את כולו וקורשו
 וממחה את קרבו עד שמסיר מנה הטהרה והפרש ומוליח האימורין
 והם החלב שעל הקרב ויוררת הכבד וב' כליות והחלב שעליהן
 והאליה לעומת העלה וטמאם בכלי שרת ומולחן ומקטירין הכהן ע"פ
 מוצח כל פסח בפני עלמו . ואסור להביא האימורין ליד טמא . נטמא
 הבשר וטדע לו קורס זריקה אפי' שאימורין טהורין לא יזרוק הדם
 ואם זרק לא הרלה ואם טדע לו אחר הזריקה הרלה . נטמא האימורין
 והבשר קיים זרק הדם והבשר נאכל לערב . נטמא הבעלים כל החבורה
 אחר שנשחט לא יזרוק ואם זרק לא הרלה ומייבין בפסח שני : כל
 שפסולו בגופו ישרף מיד . דם לו בבעלים הטובר לזרוק ואח"כ ישרף
 (מיד) . שלמו מלהקריב שוחטין לדחות העורה ויולתה כה ראשונה
 וככסה כה שניה יולתה שניה נכנסה שליטת כמעשה הראשונה כך מעשה
 שניה ושלישית . שלמה כה א' וילתח רוחלים העורה אפילו בשבת . חל
 י"ד בשבת מעשה כמעשה בחול לפי שקבוע לו זמן וא"ל לעשות
 קודם השבת אבל מה שיהא אפשר לעשות קודם השבת כגון הבחור
 מחוץ לתחום והיחית יבלתו בכלי אם היבלת לח וכדומה אסור או מה
 שאפשר לעשות אחר השבת כגון הדחת קרבו ולייטו וכדומה [א] איט
 דוחה שבת . שחט ולא הביא הסכין בע"ש אם לא הקדישו עדיין יצאנו
 בין קרבי הכבש או בלמרו ומכישו עד שמזיחו לעורה ומקדישו עם
 האילן וקבוע לו זמן . ובשבת לבד רשאין להקטיר האימורין כל הלילה
 לפי שחלבי שבת קרביין ב"ט : שלמו מלהקריב בחול בעל הבח טעול
 פסחו עם העור ומזיחו לביטו בירושלים ובשבת לא היו רשאין להוליך
 פסחיהן לבתיהן אלא כה א' יולאין בפסחיהן וישבין בהר הבית וכה
 ב' וישבת בחול וכה ג' עומדין במקומן בעורה וטוהים הכל עד מ"ט :
ואדר שחא לביטו *ללא ויבדל ללאו טעול אותו טעול ויחסר
 אבד ממנו ותוחבו מתוך פיו עד בית נקבותו בשפור של טע
 רמון ויחלה לחוך הטמא שלא יגע במרסית הטמא והאש למטה ורעיו
 ובני מעו חולה לו ואין טלן אותו כהטור שגרוף האש או ע"כ כלי אבן
 או כלי מתכת לפי שגריד להיות ללו אש ולא ע"י ר"א ואם היה הכלי
 מטקב ששולט בו האור טלן עליו . ואסור לאוכלו מי אפילו חלי ללו
 ותובטל אפילו לאחר לייטו ומותר לטוך אותו בשעת לייטו או לטבל
 בשעת אכילתו כמי פירות חזק ממים : **ואדר** שגללו אוכלו לערב
 ומוקד בבשר ואוכל חוקק העלמות מן הפירק ומפרקן אסרלה ובשיעור
 ליד הגשה מוליו ומיחו עם שאר הגידין והעלמות והקרומוט שיואלין
 בשעת אכילה . ולא יאכל ממנו כוית ללו מעט* . וכל האוכל מן הפסח
 אינו אוכל אלא בחבורה אחת ואין מוליחין ממנו מן החבורה שיאכל בה
 (אבל ב' חבורות יטלין לאכול פסח א' כ"כ מקומות) (כ"ש ה"כ) ובשר

[לקמן ע"ד]

[לקמן ע"ד]